

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

WARSZAWY DNIA 19. LIPCA ROKU 1799. W PIĄTEK.

z Wiednia dnia 6. Lipca.

Gazeta Dworska dzisiejsza zawiera co następuje:

„Podług doniesień Generała Melas i F. M. Kray, cesa się nieprzyjaciółki Generala Macdonald ku Pistoja, i iak się z doniesień szpiegów dowiedziano, ma się ztamtąd do Florencyi udać, zgromadzić tam swoje woyska, potym pójść z niemi do Livorno, gdzie ma mieć rozkaz do wsadzenia ich na okręty. Będący przy armii Macdonalda nieprzyjaciółki Generala Victor, udał się drogą przez Borgo Val di Taro do Riviera. Z naszey zaś strony postąpił F. M. L. Ott z swoją dywizją do Rubiera, posłał swoją przednią straż pod Generałem Klenau nad rzekę Panaro dla okrycia drog do Spilambengo, Vignola i Puvolo, iako też głównej drogi prowadzącej przez Reggio, Modena i Parmę. — Nad Riviera cofnął się nieprzyjaciółki Generala Moreau z Novi, i iak wszystkie wiadomości donoszą, udał się ku Genui. Dla wypoczęcia strudzoney naszey armii przez ustawiczne marsze, rozłożono ją obozem nad Orba, osadzono Novi i wyłano podjazdy ku Bochetta i dolinie Bormida. — Zamiast 400. artylleryi, które podług ostatniego doniesienia w Cytadeli Turyskiej zabrano, znalazło się podług nadelfanego teraz wyszczególnienia 374. armat różnego kalibru, 148. moździerzy, 30. haubic, 10. armatnych haubic, ogółem 562. sztuk.

Nadzwyczajny dodatek do teyże Gazety zawiera w sobie obszernie szczeguly dawniey obiecane o bitwach dnia 17. 18. i 19. Czerwca między strumykiem Tidone i za rzeką Trebia, iako też o ściganiu nieprzyjaciela dnia 20. za rzekę Nura. Dla zbyt obszernego a po części już wiadomego opisu tych zwycięstw, kładziemy tu tylko następione wypadki po tych bitwach.

„Armia ścigała nieprzyjaciela aż do Fiorenzuolo, gdzie dnia 21. stanęła; F. M. L. Ott zaszedł tego samego ieszcz dnia do Borgo St. Tonino i ścigał nieprzyjaciela nazajutrz aż do Parmy, gdzie już Generala Hohenzollern z pod Mantui był nadszedł i 200. nieprzyjaciółkich ranionych tam zabrał. F. M. L. Ott zabrał ieszcz do tego dnia 120. jeńców. — W Fiorenzuolo nie wytchnęła armia tylko dzień jeden, to jest 22. Na tymczasowe doniesienie, że nieprzyjaciółki Generala Moreau wtargnął w 18.000. ludzi z Genui przez Bochetta w rowniny między Tortona i Alexandryą, ruszyła Armia dnia 23. zaraz z Fiorenzuolo, i stanęła w nagłych marszach już dnia 25. nad Scrivia; lecz Moreau nie uznał rzeczą przyzwoitą czekać na nią, zaczęł Generala Czubarow osadził tego ieszcz wieczora 4ma batalionami miało Tortona, a Cytadella została iak dawniey opasana. — Moreau bił się dnia 20. z F. M. L. Bellegarde, lecz ostatni przymuszony będąc trzymać Alexandryą w blokadzie, nie mógł jak szczeni filami przemagającego nieprzyjaciela atakować. Lubo poniósł znaczną stratę 203. ludzi w zabitych, 578. i 1229. w jeńcach, opierał się jednak dalszemu nieprzyjaciela postępowaniu aż do przybycia Armii, tak dalece, że przez 4ry cale dni nieczynnym zostawał, 5go zaś cofnął się przez Novi, a dnia 26. przeszedł za Bochetta. Tak więc w przeciągu 10. dni została nieprzyjaciółka armia prawie zniszczoną, oblężenie Mantui na nowo zapewnione, cały Po oswobodzony, Tortona na nowo opasana, i Moreau do dawnego stanowiska zwrócony. Korzyść nasza składa się procz tego w pracowitych tych dniach, w zabiciu nieprzyjacielowi 6000. ludzi, w poymaniu na placu bitwy 5085. w zabraniu ranionych w Placenyi 783. między którymi znajduje się 4. Generalow, 8. Pułkowników, 502. sztabowych i niższych officerow, ogółem 12,268. jeńców; na koniec 8. armat i 8. chorągwi. Strata nasza wynosi z Cesarzkich woysk 10. sztabowych i niższych of-

ficerow, i 244. żołnierzy od feldfebra w zabitych; 87 sztabowych i niższych officerow 1816. żołnierzy od feldfebra ranionych. Z Rosyjskich 1. podpułkownik, 4. officerow i 675. żołnierzy w zabitych; 3. Generalow, 3. Pułkowników, 1. Podpułkownik, 5. Majorow, 35. Officerow i 2041. żołnierzy w rannych.

z Londynu dnia 2. Lipca.

Nadeszły tu depesze z Indyow wschodnich. Listy z Benares pod dniem 15. Stycznia zawierają w sobie smutny obraz buntu w tym mieście, wznieconego przez Vizier Ally, który Panów Cherry rezydenta Angielskiego Graham, i Kapitana Conway obu w służbie kompanii Wschodnio-Indyjskiej zostających zamordował. Druga rządowa osoba P. Davis uratował siebie i swoją familią, przez to, iż z piką w ręku bronił blisko przez godzinę wniścia na wierzchołek domu swego, dopóki za nadciągnięciem Generała Erskine, Vizier Ally nie uciekł i bunt się nie uśmierzył. Wspomniane zabójstwo popełnione zostało wśródz wspaniałego obiadu na który Vizier Ally zaprosił do siebie rzezonych Anglikow. Armia nasza wyciągnęła w pole, dla przymuszenia Tipu Saiba do deklaracji przyszłego postępowania swego. Spodziewamy się wiele dobrego po tym kroku. Admiral Rainier krąży na wylokości Mangalore i ma w zamiarze zajęcie portu tego. — Vice-Admiral Mitchell ma komendę nad okrętami do tajemnej wyprawy przeznaczonemi. Placem do zbierania się woysk jest Southampton, zkad wnoić należy, iż celem wyprawy albo Hollandya albo Niderlandy być muszą. Liczba woysk w tej mierze przeznaczonych, które mają zostawać pod komendą Gen. Abercromby i Stewart, wynosi do 35. tysięcy ludzi, z którymi ieszcz 45. tysięcy Moskalow wspólnie działać będzie. — Kapitan Moore na brygantynie Transfer przywiózł depesze od Lorda St. Vincent w których zawarta była korespondencya, znaleziona na zabranym bracie pocztowym Hiszpańskim, który od swego konwoju dwóch okrętów wojennych odcięty został. — Nasz Admiral Berkley blokuje Hiszpańską eskadrę przy wyspie Aix składającą się z okrętu od 110. armat, z 4 okrętów liniowych pomniejszych, i jednej fregaty. Admiral Pole popłynął tamże z Plymouth z wszelkimi do bombardowania tej floty potrzebami wojennymi. — Listy z Gibraltaru pod dniem 24. Maja donoszą iakoby Kapitan Modre z okrętu bombardyerkiego Wezuwiusz widział 13 okrętów liniowych Francuskich, z których 5 w miełźnie ugrązonych, a 2 ogołoczone z masztow. Dodają, iż pięć okrętów Francuskich z tej eskadry widzianych było wśródz floty Angielskiej. Lecz listy te nie będąc urzędowe, ani prosto od wspomnianego Kapitana przysłane, mało wiary znaleźć mogą. — Zona terażniejszego prezydenta miasta Londynu jest bliska połogu. W takowym przypadku zwyczajem jest, iż mieszczanie Londyńscy ofiarują pani prezydentowej kolatkę srebrną 500. funtow wartującą. — Lord Bridport przybył tu z Plymouth, i dla słabości zdrowia złoży komendę nad flotą w kawale krążącą. Lord Duncan który teraz przed Texel krąży, ma byż iego następcą. — Wiadomość iakoby wyśpa St Domingo niepodległą się ogłosiła, jest fałszywą. Gazety Amerykańskie zawierają w sobie wyrok tamtejszego Agenta Dyrektoryatu Rourke pod dniem 6. floreal, który inaczej rzeczy pokazuje. Z wyroku tego widzieć można, iż Toussaint wielce nieprzyjzłym jest ku Anglii a przychylnym Rzpłey Francuskiej.

z Paryża dnia 2. Lipca.

Treść odezwy wydanej przez Ciało Prawodawcze do Narodu jest następująca: „Francuzi! Systema przedfiewiętprzez większość szesłego Dyrektoryatu, które za sobą smu-

tne skutki nieprzezorności, błędów i niezdatności przyniosło, systema które przez zdradę wielu agentow, i zepuszczenie wielkiej liczby innych, tym bardziej ieszcz pogorszono zostało, naraziło życie nacyzylskich Republikanow, i główne zasady całej rewolucyi. Wśród tak wielkiego niebezpieczeństwa Oyczyzny naszey, poprzyśleliśmy wam w Adresie dnia 10. Czerwca uratować was, albo zginąć. Dotrzymaliśmy wam naszey przysięgi. Wypadki dniow 28. 29. i 30. Prairial (16. 17. 18. Czerwca) są wam wiadome. Lud Francuzki i Ciało Prawodawcze wraz z Konstytucją odnieśli tryumf bez najmniejszego wstrząśnienia. Nowy Dyrektoryat pełen dzielności patryotycznej powstał z tej burzy politycznej. Cugle Rządu znajdują się teraz w silnych rękach republikanckich. Spuście się z zupełnym zaufaniem na obie pierwsze władze rządowe. Zachowajcie one statecznie uszanowanie dla Konstytucyi, którą sobie nadaliscie. Francuzi, wasze granice bliskim napadnięciem nieprzyjaciela są zagrożone. Ludzie, Pięniądze i Broń, oto są nieodzowne potrzeby do uratowania was. Do was Republikanie przemawiamy. Kiedy byliście ucisknieni od nieprzyzwoitego i ciemniącego Rządu, kiedy uczucia nacyzylskiego republikanizmu, nazywane były spilkami Anarchicznymi, na ów czas nie mogliście oddać się zupełnie zapalowi waszemu. Lecz gdy my wam teraz wierność poprzyśleliśmy, wy nam nawzajem zwycięstwo poprzyślajcie powinniście. Spieszcie się do Armii, i pogńećcie nieprzyjaciół. Nieufajcie cudzoziemcom, którzy was od zakreślonej linii prawa i od tego uszanowania iakie władzom publicznym winniście, odciągnać pragną. Niedozwolicie aby nasza Konstytucya naruszona została, i ożywcie duchem waszym machine republikancką. Biada tym, którzy knują zamachy przeciw Krajowi, którzy podburzają mieszkańców do buntu, którzy prawa chcą gwałcić etc. — Odezwa ta do wszystkich Armiiw posłana została.

Na dniu 27. Czerwca Dyktor Moulins przy instalacji swojej miał mowę następującą: „W moiej trudnych nawet okolicznościach Obywatele Dyktorowie, wybor pełen chwały który mię do prac waszych spręga, przejąłby mię bojaźnią, a nieufność w siłach moich powodowałaby iedynie namiętnością moim. Okazałbym wdzięczność reprezentantom Ludu Francuskiego, podważając ufowanie moie przeciw rozbojnikom, którzy wojnę domową w departamentach zachodnich urządzają. Lecz skoro niebezpieczeństwa Oyczyzny rozkazują, na ów czas żołnierz rewolucyjny odwagę swoją iedynie tylko do Rady przyniesć może. Składam tu przed wami zupełnie poświęcenie się wojownika, który przywykł w stanowisku mu powierzonym mężnie się utrzymać. Jeżeli głęboka nienawiść przeciw nieprzyjaciółom Rzpłey, przeciw łupieżcom i ludziom niegodziwym może nadawać prawo do waszego zaufania, na ów czas z pewną dumą mniemać powinienem, iż dałem tego liczne dowody, i że zaśluszyłem na wasze zaufanie. Czego mi nie dostate w wiadomościach potrzebnych do tak wysokiej dostojności, tego spodziewam się nabyć w obcowaniu z wami. Dobrze zamiary pospolicie dobry skutek otrzymują, moie były zawsze czyste. Terażniejszy stan rzeczy, iedność utrzymująca się pomiędzy dwiema władzami Rzpłey, i wola iednomyslnie słyszeć się dająca ołwobodzenia armiiw od ohydnej iarmy publicznych piławek, podają nam dobrą wrozbę i rozmaite środki do ustalenia dobra.

Prezydent Dyrektoryatu Obywatel Sicyes odpowiedział w treści następującej.

„Obywatelu Kollego. Powołany zostałeś od przyjaciół wolności, a od ciała prawodawczego wybrany do nawayż-

szej władzy w czasie kiedy opinia publiczna wymagała dzielnej odmiany, której skutki nie mogą bez korzyści zoftać. Pełne energii uszanowanie twoje dla Reprezentacji Narodowej, usługi które wyświadczyłeś odczynnie w wojnie zbrodniczej niszczącej wiele departamentów, i przez fanatyzm na nowo zapaloney, stały twoj opór przeciw godnemu kary systematowi reakcyow, nakoniec wielka popularność, którą statecznie utrzymywać umiałeś, oto są zaślugi które w lercach Republikańskich głęboko utkwily. Jeżeli Patryotyzmem twoim łatwo Ci było pozylać prawo do tej dostojności, niemniej łatwo będzie usprawiedliwić ie, i tym bardziej ie pomnożyć ważnemi pracami których uczestnikiem zoftałeś. Wszelkie członki Dyrektoryatu oświadczają Ci przezemnie, iż największe ich zaufanie posiadasz. Racz przyjąć pocałowanie braterskie.

z *Lionu* donoszą pod dniem 24. Czerwca co następuie. Wczoray po wszelkich tutejszych placach armaty porozstawiano. Liczne patrole z infanterji i kawalerji chodzą po ulicach. Mówią tu, iż były ułożone tajemne zamachy rojalistów; przed kilku dniami pewien człowiek za pomocą zmyślonego rozkazu komendanta, wyprowadził trzy fałszy prochu z arsenału. Zagrożano tu także podpaleniem domów, i w południowej Francji dać się widzieć rozruchy. Poftyllion ztąd do *Marfyllij* idący zoftał zrabowany, a eskorta rozbroiona. Według listów z *Barcellony* pod dniem 15. flotta *Francuzka* przepłynęła około tego portu w bardzo dobrym stanie. — Wiadomości o zaszłej bitwie z flotą *Angielską* żadnego fundamentu nie mają, ani o tym wiemy dokładnie czy flotta nasza przypłynęła do *Kartageny*. Wielu sądzi, iż oddawna poszła do *Mali* i *Egiptu*. — *Monitor* wyraża, iż z *Kartageny* doniesiono, iakoby flotta *Hiszpańska* naprzeciw flocie *Francuskiej* z tego portu wypłynęła.

Nasze prywatne listy z *Geny* dochodzą do dnia 19. i donoszą, iż Generał *Moreau* uwolnił *Tortone* od oblężenia i załaził w żywność tę twierdzę. Żadne jednak raporty urzędowe ogłoszone nie zoftały. — Słychać bardzo, iż na mocy wyroku Dyrektoryatu pod dniem 14. zapadłego, Armia *Reńska* z 40. tysięcy ludzi ma być utworzona. — Piszą z *Grenoble*, iż Generalowie dywizyow *Duhem* i *Rey*, tudzież Generalowie brygad *Bonamy*, *Bornuier* i *Dufraisse* przed dwa sądy wojenne stawić się muszą. — Z *Nantes* także jedna pułbrygada poszła do Armij *Włoskiej*. — Większa część naszych Departamentów musi teraz do magazynów oddawać wielkie zapasy zboża i furazów. — Dyrektoryat urządził przy sobie nową kancelaryą wojenno-topograficzną, która plany wojenne układa i niemi kieruje. Generał *Maréscot* i kommissarz wojenny *Alexandre* zoftali członkami iey mianowani. Ministrem wojennym iest ciągle *Millet Mureau*. Żądał on zawsze dymissji przez wzgląd słabego zdrowia, lecz ta odmowiona mu iest od Dyrektoryatu. — Ob. *Leonhard Bourdon*, który dawniej przez długi czas w *Hamburgu* się bawił, iest tu teraz w wielkim znaczeniu, i ma niemało wpływu w interesach.

Wczoray przybył tu nowy Dyrektor *Roger Ducos*, na wiezdzie do *Luxemburga* wystrzałem z armat był przywitany. Instalacja jego już nastąpiła. Wyszedłszy z Ciała Prawodawczego udał się na spoczynek domowy do *Dax* w Departamencie *Landes*. Zyl tam z dochodu swego 600. franków. Przed kilku miesiącami pisał do Dyrektoryatu prosząc dla siebie o urząd 1200. franków czynić mogący, iedynie tylko dla wyżywienia się, lecz nie odebrał żadnej odpowiedzi. — *Rapinata* nazwilkę weszło nawet do Dykcjonarza języka *Francuskiego*. mówią teraz, rabować, rapinować. — Przypominają tu list który niegdys pisał Generał *Hoche* na dniu 27. Fructidora roku 5go do Ministra wojennego *Scherera*. „Gdybym nie był przekonany, iż Dyrektoryat wkrótce zdradzi cię twoje ukarze, tedy nie zadalbym sobie nawet pracy oświadczenia Ci, iż z tobą więcej korrespondować nie chcę. Właśnie Tobie przystoi wydawać Adressa do Armij. Tobie, któryś iest przyacielem i naczynniejszym Agentem spiskowych? Tobie który nas szpiegami otoczyłeś i przyiaciół rządu ścigałeś. Spiesz się z twoimi planami, abys nazwilkę nawet swoje dał zapomnieć Republikańcom,

których zdradziłeś i którzy cię nienawidzą.“ *Scherer* był Ministrem wojennym, w ten czas kiedy *Hoche* list ten pisał, a wkrótce po tym *Hoche* umarł.

Od armij żadnego urzędowego raportu nie mamy. Listy tylko prywatne donoszą iakoby Generał *Moreau* pisał tu do *Paryża*, iż spodziewa się ieszcze widzieć koniec kampanii dla wojsk naszych równie szczęśliwy iak był iey początek. — Dzisiejszy *Monitor* zapewnia, iż *Szwabrow* pisał do Generała *Moreau*, iż iezeli z emigrantami w wojsku iego znajdującymi się postępować będzie podług praw przeciw nim we *Francji* wydanych. ón użyje odwetu przeciw jeńcom *Francuzkim*. — Wyszła tu niedawno *Xiązka* pod tytułem: *Testament Rewbela*, tudzież nadgrobiek dla *Rapinata* zmarłego iakoby w *Szwycaryi*. Mówią iż *Rewbell* przeczuwając swoj upadek, wyśłał listy swoję do *Moguncji* z wielkimi summami. Ta potym pojechała niby do wód *Wisbaden*, gdzie z rozmaitymi bankierami odprawiała konferencje. — Z *Merlina* zartuią teraz, iż pracuje nad ułożeniem listy osob podeyrzanych. — *Teofilantropowie* przybili kartę przed domem schadzek swoich, w której oświadczają, iż ex-dyrektor *Laveillere* nie był założycielem ich sekty, i że upadek iego nie pociąga za sobą upadku ich Religii.

Bywasy minister wewnętrzny *François z Neuschateau* przyszedł tegoż samego ieszcze dnia do pałacu *Luxemburga*; kiedy Dyrektoryat podpisał już iego dymissję dla przełożenia Dyrektoryatowi pracy swoiey. Dyrektoryat zdziwiony na widok człowieka, którego oddalił, zapytanie się go, czy nie odebrał żadnego listu. Na odpowiedź daną, że nie, przywołano sekretarza *Lagarde*, któremu list do oddania był poruczony. Okazało się, iż list w ekspedycji zoftał spóźnionym, przeto Dyrektoryat oddał mu go w ręce. *Neuschateau* przeczytawszy go oświadczył, iż ponieważ nie złożył dymissji i iey nie składa, przeto woli aby raczej ministerium formalnie odjęte mu było. To było powodem, iż nominacya iego do ministerium przez wyrok Dyrektoryatu zniszczoną zoftała. *Neuschateau* przy oddaniu ministerstwa Ob. *Quinette*, dał dla niego i wszystkich urzędników departamentu wewnętrznego, wspaniały obiad. — W Departamencie *Niższego Renu* odkryto wielką kradzież mundurów wynoszącą do 300. tysięcy liwrow. Mundury przysły na statku z *Moguncji*, potym zatrzymały się w *Spirze*, tu ich dopiero w podziemne lochy pochowano, roznieśliszy pogłoskę, iż statek zatonął. Dla dania zaś pozorów rzeczy, kilka mundurów wrzucono w rzekę, i starą iedną łódź zatopiono.

Gdy ostatnie poselstwo Dyrektoryatu względem teraźniejszego stanu Rzeczypospolitey przyszło do Rady 500. żądano aby w tajnym wydziale przeczytanym zoftało, lecz oparł się temu *Lucyan Bonaparte* i *Jourdan* utrzymując, iż *Francuzi* powinni wszystkie poznać niebezpieczeństwa, nim od nich wymagać zaczniemy pieniędzy i ludzi. Rada iednak zamieniła się potym w tajny wydział dla wyśłuchania raportu ministra interesów zagranicznych, względem położenia *Europy* w stosunku do do *Francji*. Raport ten sprawił w Radzie mocne wrażenie i odkrył ważne prawdy polityczne. Największa iednak tajemnica panuje względem treści onego, tak dalece, iż uchwalono aby zoftał zapieczętowanym i w archiwum złożonym, po komunikowaniu iego Radzie starszych. Słychać iakoby miał w sobie zawierać, iż bylebyśmy tylko 450. tysięcy wojska mieli nad granicą, a 80. tysięcy wewnątrz kraju, we dwa miesiące możemy mieć o pokoiu. Rewolucjonowanie powinno ustać.

Podług uczynionego rachunku przez Ministra skarbowego, średnia cena zboża w roku zeszłym była 13. franków, 2. sous i 3. denary za cetnar. Podług takowej ceny przypada pensya dla Deputowanego na 7973 franków, dla Dyrektora na 134.036. franków, na Ministra

interesów zagranicznych 100.927. franków, a dla reszty Ministrów na 67.018 franków. — Członki teraźniejszej Kancelaryi i Administracyi centralney Departamentu *Sekwany* złożeni zoftali. — Jedno z pism tutejszych zapewnia, iż znajduie się wyrok przeszłego Dyrektoryatu nakazujący Rzym opuścić za nappierwszym wystrzałem, i że 50. tysięcy talarów zapłacono, dla otrzymania dymissji Generała *Championnet*. — Kilku tutejszych Księgarzów płacić przestali. — Listy z *Cayenny* donoszą, iż deportowani *Bourdon de l'Oise*, *Tronçon Coudray*, *la Villeharnois*, *Brothier* i *Rovere* tamże poumierali. — Wczoray grano tu komedią Kotzebue *Nienawiść ludzi i żal* już 50. raz. — Sławny Piemontczyk *Hufs* wydał mocne pismo przeciw protektacyi Króla *Sardyńskiego*. — Według dzisiejszego *Monitora*, w Departamencie *Wandei* największa panuje spokojność.

Pomiędzy ministrami naszymi za granicą bawiącymi nappierwsza odmiana zaczęła się od Ob. *Lombard*, który z *Hagi* zoftał odwołany. Zapewniaia tu, iż część zboża które *Hollandya* z *Francji* wywozła do *Anglij* przesłała. Minister wewnętrzny z rozkazu Dyrektoryatu posłał mialtu *Tuluzie* kosztowny obraz malarza *Vincent* w nadgrobie patryotyzmu iego. Obraz ten wyśławia *Wilhelma Tell* w ten czas, kiedy łódź *Gislera* od lądu odpychała. — Rojaliści w *Paryżu* roznieśli wieść złośliwą iakoby *Jean Debri* zabił *Roberjota*, i że za odkrycie tego żona tego ostatniego siedzi w więzieniu *Temple*. — Dwoch Agentów *Dubois* i *Durand* przez emigrantów utrzymywanych, osadzono w areszcie. Chwalili się publicznie, iż kogo tylko chcieli, mogli wymazać z listy emigrantów. — Generał *Canclaux* nie pojedzie do *Hollandyi*, gdyż otrzymał komendę nad rotą dywizyą.

Z *Geny* dnia 17. Czerwca donoszą co następuie: „Wczoray ogłoszona tu zoftała urzędowa wiadomość o zwycięstwie które Generał *Macdonald* otrzymał pod *Modeną* nad *Austryakami*. Dziś przychodzi równie urzędowa wiadomość, iż Generał *Legionu cudzoziemskiego* przy *Reggio*, a Generał *Victor* przy *San Dorino* powyżej *Parmy* nieprzyaciół pobili. *Macdonald* od *San Pellegrino* przy *Pistoii* wyruszył, Generał legionu cudzoziemskiego od *Sabalbo* przy *Piazzano*, a *Victor* od *Pontremoli* i *Borgo di Favo*.

Generał *Lapoype*, który udał się na górę *Liguryjską* z korpusem od 2500. wojska i 500. wieśniaków, przebrał się aż do *Bobbio*, gdzie nieprzyjaciele założyli skład maki i zboża. Celniejszym tej wyprawy zamiarem było opanowanie tych magazynów dla zapobieżenia dalszeremu niedostatkowi, który w okropnym sposobie zaczyna być doświadczanym. Generał *Lapoype* musiał już odebrać polilki, z którymi przedsięwzięcie inną niemniej ważną wyprawę, ta wyprawa iest częścią planu, który sam Generał komenderujący ma osobiście wykonywać. Wyjechał dziś po południu o 3 godzinie ku *Bochetta*, gdzie większa część wojsk przechodziła. — Insurrekcyje nie ustaia. Wojska *Austryacko-Rossyjskie* oświadczają, iż chcą tylko powrócić na tron Króla *Sardyńskiego*. W miastach przez siebie zajętych mianowali Gubernatorów *Piemontskich*, którzy w imieniu Królewskim wydaia proklamacye, zachęcaia mieszkańców do uzbraiania, i przyrzekaią powszechną amnestyą *Piemontczykom*, którzy opuszczą chorągwie *Francuskie*.

Dzienniki nasze donoszą procz tego co następuie: „Dowiadujemy się przez kuryera z *Geny* przybyłego, iż *Moreau* uwolnił z oblężenia *Tortone* i tam założył główną swoją kwaterę. Zajął ón w niewolę iednego Generała nieprzyacielskiego z jego korpusem.

Listy z *Pawij* pod d. 26. Czerwca donoszą: Ze wszelkich stron wojska Cesarłkie spieszą w okolice *Alexandryi* i *Tortony* dla przekroczenia dzielnemu wkraczaniu Generała *Moreau*, który na 20. z *Novi* do *Tortony* wyruszył. W tymże dniu zaszła krwawa bitwa pod *Bosco* pomiędzy

Alexandrya i *Novi*, po której *Bellegarde* aż do *Alexandryi* cofnąć się musiał. *Moreau* załaził świeżą żywnością *Tortonę* i aż do *Voghera* przedart się. Niezawodną jest rzeczą, iż znaczne wzmocnienia tam przybyły, i że nieprzyjaciel aż do *Novi* się cofnął.

O Flocie żadne jeszcze urzędowe nie przybyły doniesienia. Według ostatnich listów z *Kartageny*, flota Hiszpańska już była na wypłynięciu naprzeciw floty Francuskiej. Na okręty przewozowe wladło 6. tysięcy wojska Hiszpańskiego, zapewne w celu wylądowania w *Minorce*.

Pomiędzy natłokiem pism, które wynikły z rewolucyi 30 Prairial, zastanawiają się tu nad jednym mającym tytuł. — *Teorya konspiracyj*. Autor wysledzając je, wyraża: *Monfieur* sprzylięga się przeciwko obywatelowi; *Niedziela* przeciwko *Dekadzie*; *Iskielec* przeciwko *Métrowi*; *Laveillere* przeciwko *Religij*; *Mercier* (korzennik) przeciwko *Korzeniom*; *Jourdan* przeciwko *pokoiovi*; konkrypcyini przeciwko *woynie*. Nakoniec i sam sprzylięgam się może przeciwko czasowi i duchowi mych czytelników etc.

z Paryża dnia 3. Czerwca.

Donosimy za rzecz pewną (wyraża *Przyjaciel Praw* w swoim wczorayszym numerze) iż flota Hiszpańska ułkuteczniła swoje połączenie się z flotą Francuską, i że trzy okręty które się znajdowały w *Tulonie* dla naprawy, także się połączyły, co nas czyni szrodziemnego morza Panami. — *Perrochel* Ambassador w *Helweyi*, został odwołanym. — Generał *Kellerman* ma mieć dozór nad armią w *Hollandyi*. Generał *Darçon* został się w Wydziale wojennym przy Dyrektoryacie, *Szuani* w liczbie 300 ułali się ku *Chateaufneuf*, i po krwawej bitwie zupełnie zostali zniszczeni. — Donoszą z *Calais*, iż dnia 29 zamek *Risbau* wysadzony został na powietrze. Szczęściem ieden tylko człowiek zginął. Przed trzema dniami ten przypadek byłby zburzył połowę miasta, ponieważ prochy na trzy uzbrojone okręty, były tam w ten czas na składzie.

Dyrektoryat wymazał ostatecznie Ob. *Truguet* z listy emigrantów. *Przyjaciel Praw* wyraża z tego powodu, iż *Truguet* chcąc zapobiec, ażeby 10 milionów, które *Portugalia* przed dwoma laty dać miała za pozyskanie pokoju, nie stały się łupem agentów Dyrektoryatu, lecz ażeby obrocone były na pożytek publiczny, został odwołanym, a traktat zerwany. I że ieden Zyd z *Mahon*, który także miał z tego korzystać, namówił Dyrektorya ażeby *Truguet* umieszczono na liście emigrantów. — Dnia onegdajszego *Baillaul* pokazał się znowu w Radzie 500.

W liście pod dniem 19. Czerwca datowanym z głównej kwatery w *Tortonie*, Generał *Dessoles* donosi Generalowi *Perignon* o swoim wkroczeniu do *Tortony* bez żadnego wystrzału, wynika ze wszystkich wiadomości, że Armia *Włoska* razem zebrana, była w tych dniach w poruszeniu przeciwko nieprzyjacielowi na wszystkich punktach. — Kuryer wyłany z *Geny* dnia 21. Czerwca do Dyrektoryatu Wykonawczego, widział z portu *St Maurice* flotę Angielską, na naszych brzegach, mocną do 28. żagłów. — Do *Brest* przyplłynął konwoj od 17. statków nalożonych drzewem, żelazem, smołą i innemi materjami służącemi do budowy okrętów. Ten konwoj był eskortowany przez fregaty *la Vengeance*, *la Corneille* i *la Semillante*, i przez iedną korwetę.

Rada 500. niepotwierdziła Traktatu handlowego przez dawny Dyrektoryat z *Szwajcaryą* zawartego, dla tego iż wprowadzeniu towarów Angielskich nazbyt sprzyja.

Na sefii Rady 500. dnia 25. Czerwca, Ob. *Delbret* zabrał głos imieniem Kommissji wojennej. Wasza Kommissja, rzekł, zatrudnia się nieustannie sposobami powiększenia sił Armiiow Republikanckich. Mniema iż jest rzeczą sprawiedliwą i nieuchronną przywołać pod Chorągwy tych, którzy przez łalkę, przekupstwo, lub intrygę otrzymali uwolnienie od służby wojskowej. W czasie wojny służba powinna być obojętna, a uwolnienie nie może być ważne iak w ten czas, gdy się zasadza na dowiedzionej słabości, Kommissja doradza znieść wszystkie zupełne i ograniczone dymisje od 23. Sierpnia 1793. zostawiając tym którzy je otrzymali, wolność domagania się z powodów słabości lub niezdadności. Wyjęte od tego będą zupełne dymisje z reformy dane przez Administracyę, równie iako i ograniczone dane Obywatelom którzy weszli w śluby małżeńskie. To wszystko co się tyczy rekwizycjonistów lub konkrypcyjnych ożenionych, w niczym odmienionym nie będzie. Sami tylko Kommissarze wykonawczy władzy przy Administracyach Centralnych zostają, za zdaniem Chirurgów stanowiąc będą o ważności dymisji. Tym urzędnikom dana będzie obfarna władza, lecz jeżeli w Departamencie znajdzie się aby iedno oszukujące uwolnienie, wina i odpowiedzialność na samego spadać ma Kommissarza. Kommissja przeniosła ten sposób nad ustanowiony w Prawie 28. *Germinal*, który Administracyom Muncypalnym nadawał moc decydowania w tej okoliczności, i stawiał je nieiako między ich upodobaniem i obowiązkiem.

Na sefii Rady 500. dnia 27. *Lacué* przekładał ile Ciała Prawodawcze używa zwłoki w stanowaniu Prawa. Odsyła się najprzód projekt do kommissji, która go roztrząsa, układa *Rapport*, podaje projekt do prawa; ten projekt drukuje się; każdy członek zastanawia się nad nim do woli. Rozpoczynają się potem uroczyste i długie spory jeżeli rezolucya uchwaloną zostanie; lecz ta rezolucya w Radzie starszych przechodzi przez też same roztrząsanie, przez iakie przechodził projekt w Radzie 500. Jakim się to dzieje sposobem, iż te wszystkie ostrożności, których się do najdrobniejszych okoliczności wzywa, zaniedbane są gdy idzie o najgłośniejsze interessa Narodu, iako to o traktat handlowy, pokoiu, przemierza, o wypowiedzenie wojny? Niech Poselsko Dyrektoryatu proponie iedną z tych czynności, natychmiast naradzamy się nad nią potajemnie, uznając w tym mądrą i przez konstytucyą przepisaną ostrożność; lecz podług mojego zdania, roztrząsamy ją zbyt nagle. Czyż mniemamy, iż podobne materje nie wymagają tyle światła, i ważniejszych za sobą niepociągają skutków, iak te pospolite prawodawstwa rozbiory? Byłoby to wielkim błędem. Postępowanie Ciała Prawodawczego w ratyfikowaniu traktatów nie zgadza się z godnością Narodową. Zda się iak gdyby Ciała Prawodawcze tylko na pozor zatrudniało się roztrząsaniem interesów zagranicznych. Trzeba przeto postanowić sposób w jakim macie czynić rozprawy nad traktatami, sankcyja wasza nie będzie odtąd w *Europie* samą tylko formalnością. — Uchwalono także aby cudzoziemcy i obywatele, którzy posiadali swoje prawa polityczne: nie zostali przypuszczeni do zgromadzeń ludu zatrudniających się rozmowami politycznymi. — Administracye centralne mogą takowe zgromadzenia tymczasowo zamykać, gdyby widzieli ich nieprzyzwoitość, lecz potwierdzenie musi nastąpić od Dyrektoryatu. *Lacué* żąda, ażeby postanowiona była kommissja z 5 członków dla podania projektu praw podług tytułu konstytucyi stosownie do frzodków, nad którymi się w Radzie zastanawiano. — Ta propozycja została przyjętą. — Mianowana kommissja składa się z *OOb. Lacué, Lamarque, Godin, François* z *Nantes*, i *Cacault*.

Reszta uchwalonego prawa stosownie do wniosku Kommissji iedenastu, jest następująca: — „Broń którą Dyrektoryat na sefii publicznej za czynione Oczyszczenie usługi nadaie, uważana jest za Narodową nagrodę. Z tego powodu nie może być nadana iak tylko Prawem na propozycyą Dyrektoryatu postanowionym. — Żadna sprze-

żać broni, ubioru lub sprzętu obozowego, ani nawet amunicyjow wojennych, nie będzie mogła być czyniona nie zostawiając wprzód dozwoloną prawem na wniosek Dyrektoryatu postanowionym. Zawieszono będzie wymazanie z Listy Emigrantów, tych Osob, które pod 29. Maja 1793 nie mieszkając w *Lugdunie*, mają świadectwo mieszkania w tym mieście, póki nie zaydzie Prawo względem sposobu weryfikacyi tych zaświadczeń. — Żadne wymazanie przekonanych o Emigracyi z *szlachty*, lub tych którzy należąc do klasy uprzywilejowanej, nie będzie mogło być postanowione, póki nie zaydzie decyzya względem reklamacyow wyżej wspomnianych osob, któreby były na liście Emigrantów wpisane. W każdym przypadku przepisane będzie prawidło względem zapisów nie w właściwym Departamencie zrobionych. W pierwszym rzędzie wszyscy obrońcy Ojczyzny. W drugim osoby nie będąc z klasy bywszej *szlachty* z uprzywilejowanych którzy na Listę Emigrantów wpisani byli po 9. Thermidora roku 2. W trzecim rzędzie ci którzy nienależąc ani do *szlachty* ani do *ex-uprzywilejowanych* zapisani byli na tej liście od 31. Maja 1793. W czwartym porządku ci którzy łącząc też same warunki, zapisani byli przed 31. Maja 1793. — Ciała Prawodawcze zaskarża przed Dyrektoryatem postępków tych Agentów i Kommissarzów w sprzymierzonych Rzpłtych, którzy popełnili kradzieże i zdradziwa, oskarżali wiernych Generałów, rozbrajali *Patryotów*; donosi o *Liwierantach* i innych Agentach którzy w środku kraju roztrwonili majątek publiczny. Dyrektoryat Wykonawczy będzie obowiązany oddać do sądu tych którzyby mu się zdawali być przestępcami.

Na sefii dnia 29. Czerwca uchwalono, iż wszyscy mający skład broni, amunicyjow, potrzeb wojennych etc, czyli ie przez kupno, czyli innym iakim sposobem nabyli, są obowiązani w przeciągu trzech dni podać ich specyfikacyą pod karą dwuletniego w kajdanach więzienia.

Na wniosek *Cheniera* uchwalono, aby zwłoki Generala *Cherina* w grobowcu pod *Koblentz* dla Generałów *Marceau* i *Hoche* wyławnionym, złożone zostały. — W miejscu zafiadania *Roberjota*, złożony ma być ubiór jego czarną szarą pokryty.

Na sefii dnia 30. liczne Adresy przeczytane zostały, żądające ukarania łupieżcow skarbu publicznego. — Deputowany *Constant* przekładał, iż w Departamencie *Bouches du Rhone* nowa *Wandea* jest utworzona. Sto *Rojalistów* w mundury huzarskie przebranych, rabując i zabijając Republikanów krzyczeli *niech żyje Ludwik XVI*. Rzecz ta ma być ściśle dochodzona.

Dnia 30 Czerwca na wniosek Ob. *Jourdan* Rada 500 wydała Rezolucyą której treść: Wszyscy konkrypcyini do służby Prawem dnia 28 wezwani, zgromadzą się niezwłocznie dla weyscia pomiędzy bataliony polikowe. Te bataliony nolic będą imie Departamentu z którego się zbiorą. Dyrektoryat wyznaczy Szefa batalionu i czterech Kapitanów. Każdy konkrypcyiny mający wzrost, może się zaciągnąć do kawalerii postarawszy się o konia swoim kosztem. Wszyscy wojskowi pensjonowani, reformowani etc. mogą powrócić do służby, jeżeli się jeszcze czują zdadnymi. Prawo stawiania za siebie zastępcy, jest zniesione; z tym wszystkim konkrypcyini którzy tego pozwolenia użyli, nie są obowiązani udawać się do armii, jeżeli ich zastępca nie jest ani zbiegiem, ani reformowanym, lub jeżeli nie jest w wieku konkrypcyiny. Od dnia 1. Frimaire wydawanych będzie co miesiąc 2000 dymisjiow z całej armii, a te dymisje udzielać się mają najdawniejszym wojskowym.

Na sefii dnia 1. Lipca. Przyjęto projekt Ob. *Jourdan* powszechnej amnestyi dla dezertorów. — Mieszkańcy *Moguncyi* przysłali adres do Rady starszych, w którym oświadczają najwyższą gorliwość swoją w obronie Rzpłty. — Wyznaczona została Kommissja z 7 członków która w przeciągu trzech dni ma przedłożyć plan przed-

śiewiąść mających się środków, stosownych do wielkości niebezpieczeństw Rzpltey.

z Brukseli dnia 2. Lipca.

Nowe prawo nałożenia przymuszony pożyczki 100 millionów liwrow na klasę ludzi bogatszych sprawia tu wielkie wrażenie, gdyż na nasz departament nałożono dwa miliony, to nas tylko cieszy, iż pożyczka ta spadnie najwięcej na tych, którzy się najbardziej przyłożyli do przemienienia skarbu publicznego w rzeszoto *Danaidów*.

z Hagi dnia 6. Lipca.

Rozniesiono tu od kilku dni trwogę, iż flota *Angielska* z transportowymi statkami ma się do brzegów naszych zbliżyć i wojsko na ląd wysłać. Wszakże nic się to iść nie sprawdzi; to tylko pewna, iż pod *Scheveningen* krążące okręty wojenne *Angielskie* zachwyciły nam 10 statków rybackich. Wszakże wzmocnienia wszędzie nad brzegami poczynione zostały. — Zeszłego Wtorku tutejszy Minister *Francuski* Ob. *Lombard* odebrał rozkaz przyjeżdżania do *Paryża*. Zaraz w nocy wyjechał, ślicząc, iż Ob. *Choudieu* miejsce jego załapi. Ta odmiana sprawiła tu wielkie wrażenie, powszechnym jest mniemaniem, iż pociągnię w naszym rządzie równą odmianę jak w *Paryżu*, i że partya która na dniu 12 Czerwca roku zeszłego upadła, znowu wpływ swój odzyska. — Minister nasz interesów zagranicznych Ob. *Vander Goes* prosił o dymisję. — Pod *Julich* fortyfikacje jak najszybciej są zakładane, więcej tysięcy ludzi około nich pracuje.

Od granic Austriackich dnia 29 Czerwca.

General *Moreau* ulkarzał się przed *Suwarowem* na popełnione zbrodnie niewolników *Francuskich*, lecz ten wymógł się tym, iż oddział jeden *Francuski* po złożeniu broni gdy się znowu nagle do niego porwał, i do wojsk sprzymierzonych strzelać zaczął, nie można było utrzymać zapalu żołnierza. — Nasz Ambassador w *Peterzburgu* Hrabia de *Cobenzl* niebezpiecznie chory. — Szczątki regimentu *Preissa*, który walczył pod *Modoną*, mają otrzymać sztandar z złotym medalem. — Szlachta *Neapolitańska* oświadczyła się zupełnie przeciw Królowi. Pracuje mocno nad utworzeniem rządu republikańskiego, i nie chce więcej Króla do kraju wpuścić. To jest przyczyną dla czego kardynał *Ruffo* tak jest przytłumionym w czynnościach swoich. Brzegi morłkie są wszędzie przeciw napaści sprzymierzonych obwarowane, budują także w tym celu bazy kanonierskie. Synowiec margrabiego *Gallo* znajduje się na czele armii Republikańskiej, cały kraj został przetrzebiony, gdyż potrafiono przeciągnąć do siebie nawet lazaronów.

z Ratyzbony dnia 23. Czerwca.

Dnia 12. r. m. Ministrowie przy sejmie Rzeszy będący odprawili konferencyę dla naradzenia się nad dekretem Cesarzkim względem wyjaśnienia okoliczności za brojstwa Ministrów *Francuskich* w *Rastad*. Postanowiono tam 1.) Iż naradzanie się w tej materii rozpoczęte będzie dnia 12. Lipca 2.) Ażeby od kommissarzy Cesarzkich zażądać rady, czyli żądana Deputacya ma być wybrana z pomiędzy stanów, czyli z pomiędzy osób sejm składających. 3.) Iż w ostatnim przypadku na miejsce obrad proponowana będzie *Ratyzbona*, a w pierwszym przypadku miejsce bezpieczne i niezbyt oddalone od miejsca wykonanej zbrodni. 4.) Iż Deputacya złożona będzie z czterech członków, z wyłączeniem miażdżących Cesarzkich, to jest z dwóch Elektorów i dwóch Xiążąt. 5.) Iż zaproszony będzie Rząd *Francuski*, ażeby komu powierzył prawne dowody stron obrażonych. 6.) Przesłana zostanie prośba do Cesarza, ażeby rozkazał ustanowionej już komisji wojennej powierzyć Deputacyi to wszystko co się tyczy tej sprawy. 7.) Nadać Deputacyi nieograniczone pełnomocnictwo. 8.) Iż oświadczone będzie Deputacyi i komissji czyli mają się zebrać dla wydania wyroku, lub czyli swoje dzieło odesłać do bezstronnego sądu. Ministrowie przy sejmie porozumiali swoim Dworom tę rezolucyę, i oczekują na stosowne w tej okoliczności instrukcje.

Od brzegów Menu dnia 2. Lipca.

General *Starray* który dowodzi korpusem od granic *Szwajcarskich* aż do *Menu*, zapowiedział miastu *Frank-*

fortowi, aby żadne żywności z tamąd do *Moguncyi* nie były zakupowane i przewożone, gdyż takowe żołtą przez wojska Cesarzkie zabierane i konfiskowane.

Dnia 6. Lipca.

Przed kilku dniami przechodziło przez *Frankfort* kilka konwojów z jeńcami *Francuskimi*, którzy po zamianie udali się do *Moguncyi*. Według jednego z pism publicznych, Elektor *Bawarski* ma dostawić kontyngens od 10 tysięcy ludzi. Rekrutują także w *Bawaryi* z wielkim pośpiechem.

Podług dziennika *Przyjaciel Praw*, był to Ob. *Brucere* syn sprawującego interessa *Francuskie* w *Raguzie*, który przybył na dniu 8. *Prairial* z depeşami do *Ankony* od Generala *Buonaparte*, depeşe zaś te przywiózł z *Egiptu* do *Raguzy* kurjer umysłny. — Połączona armia *Austriacka* i *Rosyjska* w czasie bitew stoczonych z *Macdonaldem*, wyniosła 45. tysięcy ludzi.

z Strazburga dnia 3 Czerwca.

Mówią iż General *Championnet* został mianowany komendantem armii *Włoskiej*, i że General *Moreau* dowodzić będzie nad *Renem*. — Znajdujący się tu General *Marescot* ma wkrótce wyjechać do *Paryża*. Miejsce jego w *Moguncyi* załapał General *St. Suzanne*. — Przybył tu z okolic *Lugdunu* 10 Regiment kawalerii. — Podług listów z *Zurich* i *Berny* pod d. 30 Armie w spokoyności zostały. *Austriacy* nie prześladają zgromadzać się w okolicach *Rheinfelden* i *Lorrach*; Zdać się, iż mają zamiar przejść *Ren* w bliskości *Bazyli*.

z Offenburga dnia 4. Lipca.

Francuzi przedzierają się, aż do naszego miasta. Cesarzcy oczekują posiłków w infanterji. Jeżeli jednak te nie nadejdą, na owczas będą się musiały cofnąć do *Kintzingen*. — Wszystkie wojska w *Alzacyi* i *Niderlandach* otrzymały rozkaz od nowego Dyrektoryatu wyruszenia jak najszybciej do *Włoch* i *Szwajcaryi*. Mają być na wozach przewożone.

z Rastad dnia 4. Lipca.

Patrole *Francuskie* posuwają się znowu pod sam *Offenburg*. Jednak wiadomo jest, że liczba wojsk *Francuskich* na prawym brzegu jest dosyć mała. *Austriacy* znajdujący się w naszych okolicach, mają być wzmocnieni przez infanterję.

Dnia 5. Lipca.

Dnia wczorayszego nieprzyjaciel w przewyższającej się atakował wojsko G. *Gorger* stojące przy *Renchen*, *Urlofen*, i *Appenweyer*. Bitwa rozpoczęła się o 3. godzinie z rana, i trwała aż do nocy. Nieprzyjaciel przedarł się aż w pobliżność wsi *Ruffenhofen*, o małą milę od *Oberkirch*, ponieważ położenie miejsca z tej strony było przyjazne dla kawalerji, wysłano natychmiast huzarów *Blankensteina*, który uderzywszy z największą natarczywością na infanterję nieprzyjacielską, po wielkiej części z Grenadyerów złożoną, zrzębał trzy kompanie i wielu zabrali jeńców. Nasze dwa skrzydła musiały się najprzód cofnąć, lecz wkrótce znowu pomknąwszy się, przymusiły nieprzyjaciela do ustąpienia z *Appenweyer*, i *Renchen*. Obiedwie strony powróciły potem do pierwszych swoich stanowisk. Nieprzyjaciel zostawił na placu 400. ludzi w zabitych; liczba jego rannych musi być znaczna. Zabrano mu w niewolę jednego Kapitana, jednego Porucznika i 45. żołnierzy. Z naszej strony mieliśmy nieco ludzi zabitych i 80. rannych, między którymi trzech Oficerów. Infanterja nieprzyjacielska była trzy razy od naszej liczniejszą; ukryta w zbożu, sprawiła zrazu znaczną kłękę w naszej kawalerji. Mężni wieśniacy z *Oberkappel* znajdowali się na naszym prawym skrzydle i jak lwy walczyli. — Dywizya 13 Regimentu Dragonii pod komendą Podpułkownika *Allef*, stojąca pod *Lichtenau*, w tymże czasie była atakowaną, ale nieprzyjaciel został natychmiast odparty z stratą 10 ludzi zabitych, 40 rannych i 7 jeńców. W tej bitwie jeden tylko człowiek z naszej strony był rannym. Nieprzyjaciel przypuścił także atak między *Bishofsheim* i *Treitstell*, lecz się podobnie zawiodł i był ścigany aż do *Bishofsheim*.

z Manheimu dnia 6. Lipca.

General *Collaud* wyjechał z tam dnia wczorayszego do *Nancy*. General *Mercier* dowodzi teraz wojskiem znajdującym się w naszych okolicach. Od d. 31. Maja to jest od czasu gdy odebrano z *Paryża* rozkaz zburzenia fortecy *Manheimu*; liczba wojsk znacznie się umniejszyła; ciężka artyllerya, ammunicye etc. na lewy brzeg przewieziono, zostały, ustąpiono potem z wszystkich dalszych stanowisk na obydwóch brzegach *Nekkeru*, a nakoniec zdjęto most na tej rzece stojący. Tym czasem pracowano nieustannie nad zburzeniem fortyfikacyow.

z Parmy dnia 25. Czerwca.

Armia *Francuska* po bitwach dnia 17. 18. i 19. cofnęła się ku naszemu miastu. Tylne straż zamknęła bramy miasta od strony *Placencyi* i zabrała z sobą klucze dla spóźnienia marszu ścigających wojsk *Austriackich* i *Rosyjskich*. Dnia 21. o pierwszej godzinie po południu dwóch huzarów *Austriackich* przybyło przed bramę *S. Barnabas*, żądali aby im otworzono, natychmiast weszli do tego miasta i kazali pootwierać inne bramy. O trzeciej godzinie korpus armij Cesarzkiej nadciągnął: mocny oddział huzarów wyszedł przez bramę *S. Michała*, za którą tylna straż *Francuska* mocna do 2000. obozowała. *Francuzi* nie czekając ataku cofnęli się; zabrano im jedną armatę i wielu jeńców. Wojska *Austriackie* i *Rosyjskie* założyły trzy obozy przed tym miastem, te wojska nabrały bardzo wiele zdobyczy a osobliwie w koniach. D. 22. zwinęto te trzy obozy, a wojska *Austriackie* wystąpiły na przód. Miasto *Reggio* było zajęte na dniu 23.

DONIESIENIA.

W tych dniach zginął dokument na Zł: 793. sposobem *Wexlu* pisany, z terminem zapłacenia na dzień 29. Września roku bieżącego przez Ur. *Sobieszczańskiego* podpisanym, a Ur. *Piotrowi Staszewskiemu* służący. Ktoby takowy znalazł, uprasza się o oddanie do Kantoru tutejszego *Korespondenta*. Oraz ostrzega się Publiczność, iż takowy dokument komu innemu bez wyraźnej Ceflyi Ur. *Staszewskiego* służyć nie może.

Franciszek Daniel Aufschlag Obywatel i Kupiec Miasta *Warszawy*, który handel swój korzenny *en Gros* do tego momentu w domie *Jarzewiczowski* przy ulicy *Miodowej* czyli inaczej *Kapucyni* zwaney, miał, iż teraz tenże sam handel tak różnych korzeni, materiałów, jako też wszelkich trunków, *en Gros* i w częściach do przedania mający, przeniósł do tego domu, w którym niegdy *Stanisław Rafalowicz* handel swój miał, to jest do domu w *Starym Mieście* Nr. 42. lutyowanego; rekomenduje się przytym dalszym talkawym względem *Prześwietney Publiczności* z tym oświadczeniem, iż za mierną cenę służyć każdemu materiałami handlu swego zapewnia. — w *Warszawie* dnia 18. Lipca 1799.

Zgubiona tabakierka złota z zieloną emalią i medalionem na wieku *Paftera* z *Pafterką* tańczącego wyrażającą, owalna, trzymająca długości calów 4. a wysokości jeden i pół, dawnym fasonem robiona, przez kogoby znaleziona i do W. *Przystanowskiego* pod białym Orłem na *Plomackim* stojącego odniesiona była, temu czerw. zł: 5. nagrody oświadcza się. Gdyby się zaś znalazła gdzie o podał *Warszawę*, to się obowiązując expens procz bonifikacyi powrócić.

Xiążęnice w Powiecie *Błońskim*. Młyn tutejszy wodny, Wyprys zwany, z wszelkiemi do tegoż należącemi rolami, ogrodami i łakami, ma być od Sgo *Marcina* r. b. na sześć po sobie następnych lat w dzierżawę wypuszczony. Termin do licytacji tegoż młyna na dzień 6ty *Sierpnia* r. b. przed południem na *Folwarku* tutejszym wyznacza się, na którym życzący sobie takowej dzierżawy zgłosić się zechcą i więcej dający otrzymaniu oney spodziewać się może. — Dnia 26. Czerwca 1799.

Dominium Xiążęnickie.